EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 18.10.2006
KOM(2006) 595 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

postidirektiivin soveltamisesta (direktiivi 97/67/EY sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2002/39/EY)

{SEK(2006) 1293}

Komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille postidirektiivin soveltamisesta

(direktiivi 97/67/EY sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2002/39/EY)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. POSTIPALVELUJEN MERKITYS JA NIIDEN MUUTTUVAT TEHTÄVÄT

Vuonna 2004 EU:n postipalvelut tuottivat noin 90 miljardia euroa, mikä vastaa 0,9:ää prosenttia bruttokansantuotteesta. Postialalla on siten huomattavaa merkitystä Euroopan unionin taloudelle. Postipalvelut ovat työvoimavaltainen ala ja myös yksi suurimmista julkisista työnantajista Euroopassa. Postialan työllisyys on suhteellisen vakaata: WIK Consultin viimeisimmän arvion[1] mukaan vuonna 2004 yleispalvelun tarjoajat työllistivät noin 1,71 miljoonaa henkeä. Kaiken kaikkiaan noin 5 miljoonaa työpaikkaa on kytköksissä postialaan eli suorassa tai läheisessä yhteydessä siihen taikka sen synnyttämiä[2].

Postipalvelut ovat olennainen viestinnän ja kaupan väline ja ratkaisevan tärkeitä monille taloudellisille ja yhteiskunnallisille toimille. Sisämarkkinoiden ja kansainvälisen kaupan toiminta edellyttää hyviä viestintä- ja jakelukanavia. Monet avainalat, kuten sähköinen kauppa, julkaisutoiminta, postimyynti sekä vakuutus-, pankki- ja mainosala, ovat riippuvaisia postialan infrastruktuurista. On huomattava, että postipalvelut tuottavat myös yhteiskunnallisia etuja (esimerkiksi edistämällä alueellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta), joita ei välttämättä voida määritellä talousalan termein. Lisäksi monilla yleispalvelun tarjoajista on tärkeä tehtävä muiden palvelujen (esimerkiksi rahoituspalvelujen) tarjoamisessa EU:n kansalaisille.

Postipalvelujen alalla tapahtuu nopeita muutoksia. Postiala sijoittuu kolmen, Euroopan taloudelle ratkaisevan tärkeän alan yhtymäkohtaan: viestintä, mainonta ja liikenne/logistiikka. Ne limittyvät toisiinsa, ja niiden lähialat – jotka ovat täysin avoimia kilpailulle – on otettava huomioon. Postialalla vallitsee useita muutosvoimia, joista viisi tärkeintä ovat vaihtelevat asiakastarpeet, organisatoriset muutokset, markkinoiden avaaminen, automaatio ja uusien tekniikoiden käyttöönotto ja perinteisten viestimien korvaaminen sähköisellä viestinnällä.

Postipalvelut ovat tärkeä osa palvelujen sisämarkkinoita[3], ja ne on sisällytetty Lissabonin strategiaan (joka käynnistettiin uudelleen vuonna 2005[4]) talouskasvun ja työpaikkojen lisäämisen edellytyksenä. Lissabonin strategian mukaan sisämarkkinat on toteutettava täysimääräisesti[5], samalla kun säilytetään eurooppalainen yhteiskuntamalli, johon kuuluu tehokkaiden ja korkealaatuisten yleisen taloudellisen edun mukaisten palvelujen tarjonta. Tämä on keskeinen osa eurooppalaista hyvinvointiyhteiskuntaa. Postipalvelut ovat keskeinen sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden varmistamisen väline, ja lisäksi ne edistävät

---

1 WIK Consult, *Main Developments in the Postal Sector (2002-2004)*, 2006.
2 Pls Rambøll, *Employment trends in the EU postal sector*, lokakuu 2002.
3 Komission tiedonanto – Sisämarkkinastrategia – Vuosien 2003–2006 painopisteet, KOM(2003) 238 lopullinen, s. 13.
4 Brysselissä 22. ja 23. maaliskuuta 2005 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät.
5 Brysselissä 23. ja 24. maaliskuuta 2006 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät.

kilpailua[6]. Nykyaikaiset postipalvelut osoittavat vääriksi joitakin vuosia sitten esitetyt oletukset, joiden mukaan postiala taantuisi uuden vaihtoehtoisen viestintäteknologian käyttöönoton myötä. Päinvastoin postipalvelujen tarjoajat ovat hyödyntäneet innovatiivista teknologiaa lisätäkseen tuottavuuttaan ja tarjotakseen uusia tuotteita. Joillakin postipalvelujen segmenteillä, esimerkiksi suoramainonnalla ja kotiostopalveluilla, on huomattavaa kasvupotentiaalia. Korvaavat palvelut (esimerkiksi maksutapahtumia koskeva posti) eivät kuitenkaan kehity muutama vuosi sitten ennustetulla vauhdilla. Postiala on edelleen tärkeä, mutta tarvitaan lisätoimia, jotta näin olisi myös jatkossa. Muiden alojen tapaan myös postialalla on vertailtava uudistuksen tuomia hyötyjä siihen tilanteeseen, jossa ei olisi tehty mukautuksia tai toteutettu toimia. Esimerkkejä tällaisen tilanteen seurauksista voisivat olla korvaavien palvelujen lisääntyminen, teknisten innovaatioiden vähäisempi käyttö, vähäisempi keskittyminen asiakkaiden tarpeisiin ja yleisesti ottaen kielteinen markkinadynamiikka.

2. KERTOMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Direktiivin 2002/39/EY (jäljempänä 'postidirektiivi')[7] 23 artiklan mukaan komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen postidirektiivin soveltamisesta kahden vuoden välein.

Komissio antoi soveltamista koskevista kertomuksista ensimmäisen marraskuussa 2002[8] ja toisen maaliskuussa 2005[9]. Samoin kuin vuonna 2005 annetussa soveltamista koskevassa kertomuksessa, tässä kertomuksessa esitetään kattava arvio postidirektiivin saattamisesta voimaan jäsenvaltioissa. Lisäksi siinä tarkastellaan direktiivin tärkeimpien osien soveltamista ja lähemmin markkinakehitystä (myös taloudellisia, teknisiä, yhteiskunnallisia sekä työllisyyteen ja palvelujen laatuun liittyviä näkökohtia). Yksityiskohtaisempi arvio esitetään komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa. Tässä kertomuksessa esitetään tiivistetysti komission valmisteluasiakirjan tärkeimmät osat ja tulokset.

Viimeisimmästä soveltamista koskevasta kertomuksesta / valmisteluasiakirjasta on kulunut vasta suhteellisen vähän aikaa, mutta postialalla on kuitenkin tapahtunut joitakin suuria edistysaskeleita ja muutoksia.

Vuosina 2005 ja 2006 komissio toteutti uutta postidirektiiviä silmällä pitäen valmistelutoimia, jotka on kuvattu yksityiskohtaisesti oheen liitetyssä valmisteluasiakirjassa (ks. erityisesti kohta 1.3.). Lisäksi komissio on laatinut tulevaisuutta luotaavan selvityksen ja direktiiviehdotuksen, jolla muutetaan voimassaolevaa postidirektiiviä. Kaikki nämä asiakirjat toimitetaan lainsäätäjälle samanaikaisesti. Tämä kolmas soveltamista koskeva kertomus ja siihen liitetty komission valmisteluasiakirja on siksi luettava yhdessä tulevaisuutta luotaavan selvityksen ja direktiiviehdotuksen kanssa.

---

6 Komission tiedonanto – Yhteiset toimet kasvun ja työllisyyden hyväksi – yhteisön Lissabon-ohjelma, KOM(2005) 330 lopullinen.

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/67/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 1997, yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/39/EY, annettu 10 päivänä kesäkuuta 2002, direktiivin 97/67/EY muuttamisesta yhteisön postipalvelujen kilpailulle avaamisen jatkamiseksi.

8 Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle postidirektiivin soveltamisesta (direktiivi 97/67/EY), KOM(2002) 632 lopullinen.

9 Komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille postidirektiivin soveltamisesta (direktiivi 97/67/EY sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2002/39/EY), KOM(2005) 102 lopullinen ja SEC(2005) 388.

Tämä kertomus ja siihen liitetty valmisteluasiakirja eroavat kuitenkin tulevaisuutta luotaavasta tutkimuksesta ja direktiiviehdotuksesta sikäli, että tässä kertomuksessa tarkastellaan menneitä vuosia ja arvioidaan postidirektiivin vaikutuksia vuosina 2004–2006 (jäljempänä "viitekausi"). Vaikutustenarviointeja täydentävät säännöllisin väliajoin tehtävät jälkiarvioinnit siitä, kuinka EU:n politiikoilla ja ohjelmilla on päästy tavoiteltuihin päämääriin[10]. Tämä on erityisen tärkeää edellä mainittujen vuonna 2006 toteutettavien postialan aloitteiden kannalta.

Tässä kertomuksessa todetaan, että EU:n postiuudistus etenee hyvin. Parannuksia on tapahtunut erityisesti palvelujen laadussa, asiakaslähtöisyydessä, yritysten tehokkuudessa sekä sääntely- ja toiminnallisten tehtävien eriyttämisessä. Komissio katsoo, että tulokset ovat olleet hyviä, erityisesti viimeksi kuluneiden viiden vuoden osalta. Nämä tulokset kuvataan yksityiskohtaisesti komission valmisteluasiakirjassa, ja ne osoittavat selkeästi, että uudistuksen jatkaminen tuottaa lisähyötyä.

3. POSTIDIREKTIIVIN SOVELTAMINEN JA SÄÄNTELYN KEHITTYMINEN

Kaikki jäsenvaltiot ovat tähän mennessä ilmoittaneet toimista postidirektiivin saattamiseksi voimaan, myös ne, joista tuli EU:n jäsenvaltioita vuonna 2004. Myös vaatimus vähentää varattuja palveluja viimeistään 1. tammikuuta 2006 (50 grammaan) on saatettu voimaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Lainsäädännön voimaansaattaminen on kuitenkin vasta ensimmäinen askel yhteisön sääntelykehyksen täytäntöönpanossa. Täytäntöönpanolla on selvästi ollut myönteisiä vaikutuksia erityisesti direktiivin tärkeimpien tavoitteiden saavuttamisen suhteen. Näitä tavoitteita ovat postipalvelujen laadun huomattava ja mitattavissa oleva parantaminen, yhdenmukaisen vähimmäistason vahvistaminen yleispalvelun alalla ja postimarkkinoiden asteittainen ja säännelty avaaminen kilpailulle. Esimerkkinä on korostettava, että tämän kertomuksen viitekauden aikana Euroopan postialan toimijoiden palvelujen laatu – jakeluajassa mitattuna – säilyi korkeana ja ylitti EU:n suoritustavoitteen, joka on EU:n sisäisten postilähetysten jakelu 85-prosenttisesti kolmessa päivässä ja 97-prosenttisesti viidessä päivässä. Toinen tärkeä osa postidirektiiviä on kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuus toimijoista. Kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuus (laajassa merkityksessä) lisääntyi viitekaudella. Jäsenvaltioissa on kuitenkin pantu hyvin vaihtelevasti täytäntöön joitakin postidirektiivin monimutkaisempia osia, joita ovat esimerkiksi toimilupa- ja valtuutusjärjestelmät, hintavalvonta ja kirjanpito. Koska näiden ehtojen virheellinen tulkitseminen voisi muodostaa esteen markkinoilletulolle, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa olisi keskusteltava kansallisten käytäntöjen uudelleentarkastelusta. Erityisen tärkeältä näyttää hallinnollinen yhteistyö hinnoittelua ja kirjanpitoa koskevissa kysymyksissä.

Monissa jäsenvaltioissa on myös tapahtunut huomattavaa sääntelyn kehittymistä, joka menee EU:n sääntelykehystä pidemmälle. Yhdistynyt kuningaskunta avasi 1. tammikuuta 2006 postimarkkinansa täysimääräisesti liittyen siten postialansa kilpailulle jo täysin avanneiden kahden jäsenvaltion eli Suomen ja Ruotsin joukkoon. Myös Saksa ja Alankomaat ovat vahvistaneet aikomuksensa edetä postidirektiivissä säädettyä aikataulua nopeammin. Kun otetaan huomioon tämä ja aiempi kehitys, noin 60 prosenttia EU:n kirjelähetyksistä avataan

[10] Komission lainsäädäntö- ja työohjelma 2006, KOM (2005) 531 lopullinen.

tosiasiallisesti kilpailulle vuoden 2007 loppuun mennessä. Varattujen palvelujen poistaminen kokonaan joistakin jäsenvaltioista, niiden huomattava vähentäminen toisissa jäsenvaltioissa ja vastaavien suunnitelmien konkretisoituminen useissa muissa jäsenvaltioissa antavat niille jäsenvaltioille, jotka edelleen käyttävät varattuja palveluja, vahvan signaalin markkinoiden avaamisen vauhdittamiseksi.

4. MARKKINAKEHITYS

Viitekauden aikana postimarkkinat ovat yhä enemmän kehittyneet perinteisemmästä kaksisuuntaisesta viestintämallista kohti yksisuuntaisia jakelumarkkinoita. EU:n kirjelähetyksistä yli 87,5 prosenttia on yritysten ja organisaatioiden (eikä yksityisasiakkaiden) lähettämiä. Kirjelähetysten kuluttajakaupan osuus yksinään on nyt 62 prosenttia postilähetysten kokonaismäärästä – kasvua on tapahtunut vuodesta 2004, jolloin vastaava määrä oli 60,5 prosenttia. Tämän suuntauksen odotetaan jatkuvan, koska samankaltaisten tuotteiden (osoitteellisen ja osoitteettoman suoramainonnan) kasvu on huomattavasti perinteisiä kirjelähetyksiä nopeampaa. Tämä on myös yksi niistä syistä, jotka lisäävät uskoa koko postialan tulevaisuuteen, mutta edellytyksenä on, että postiuudistuksen vauhtia voidaan pitää yllä. Verrattuna muihin talouksiin maailmanlaajuisesti, esimerkiksi Yhdysvaltoihin, markkinoilla (erityisesti joissakin uusissa jäsenvaltioissa) näyttää olevan huomattavaa kasvupotentiaalia. Postialan täyttä potentiaalia voidaan kuitenkin hyödyntää ainoastaan luomalla nykyaikaiset ja dynaamiset postimarkkinat. Tämä potentiaali on nähtävä myös osana laajempia viestintämarkkinoita, jotka kattavat useita uusia tuotteita ja palveluita (esimerkiksi kotiostopalvelu, sähköinen kauppa, hybridiposti[11] ja lisäarvopalvelut).

Postialalla on tapahtunut huomattavia muutoksia viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana. Monet eurooppalaiset postiyritykset ovat ottaneet vastatakseen tähän haasteeseen. Kasvuhakuiset strategiat ja markkinoiden asteittaisen avaamisen näkymät ovat johtaneet muun muassa siihen, että postialan toimijat ovat ottaneet jalansijaa lähialoilla. Prosessia, joka käynnistettiin 1990-luvulla tehdyillä poliittisilla päätöksillä, on nyt tehostettu. Postialan muutokset eivät ole ainutlaatuisia, vaan myös muilla on jo tapahtunut yhtä kauaskantoisia muutoksia. Postimarkkinoiden kehityksen odotetaan jatkuvan kiihtyvällä vauhdilla.

Tulot ja voittomarginaalit kasvoivat viitekaudella. Saatavilla olevien tietojen mukaan voitot ovat olleet huomattavasti suurempia kirjelähetysten alalla kuin kilpaillummilla paketti- ja pikalähetysten alalla. Kirjelähetysten voittomarginaalit ovat 10–20 prosenttia, paketti- ja pikalähetysten puolestaan 2,5–10 prosenttia[12].

Kilpailu kirjemarkkinoilla ei kuitenkaan vielä ole toimivaa. Sekä kilpailijoiden markkinaosuuksien objektiivinen analyysi että tärkeimpien toimijoiden subjektiivinen arviointi vahvistavat, että tosiasiallinen kilpailu on vasta alkuvaiheessa myös niillä aloilla, joilla monopolit on täysin poistettu tai joilla niitä on huomattavasti vähennetty. Tämä koskee erityisesti postilähetyksiä, kirjelähetyksiä yleensä ja – tietyin huomattavin poikkeuksin – suoramainontaa. Vuosina 2000–2005 kilpailu ei näytä kasvaneen merkittävästi tässä postipalvelujen segmentissä, mitä voidaan pitää huolestuttavana.

---

[11] Hybridiposti käsittää asiakirjan sähköisen kuvan siirron tai sen muuntamisen digitaaliseen muotoon ja siirron etäkohteeseen, jossa kuva tulostetaan, kuoritetaan ja jaetaan vastaanottajalle, vrt. KOM(91) 476 lopullinen, s. 46.

[12] Ks. WIK-Consult, *Main Developments in the Postal Sector 2004–2006*, taulukko 4.2.19.

Markkinoiden avaamisen näkymät ovat kuitenkin luoneet huomattavan liikevoiman postialalla ja johtavat todennäköisesti myös jatkossa muutoksiin (esimerkiksi toiminnallisiin ja asiakaslähtöisyyteen liittyviin muutoksiin). Yleisesti näytetään olevan sitä mieltä, että postipalvelut eivät muodosta luonnollisia monopoleja. Kilpailu ei sinänsä ole tavoite vaan innovoinnin, investoinnin ja kuluttajien etujen edistämisen väline. Vastaavasti kovempi kilpailu voi tuoda mukanaan sekä staattista hyötyä, eli resurssien ja pääomahyödykkeiden tehokasta käyttöä tiettynä ajankohtana, että dynaamista hyötyä, eli mahdollisuuden uusiin ja tehokkaampiin tapoihin käyttää resursseja ja pääomahyödykkeitä ajan myötä.

Verkkotoimialojen, myös postialan, markkinoiden avaaminen nimenomaisesti mainitaan tärkeänä osana Lissabonin strategiaa ns. Kok-raportissa[13]. Jotta postipalvelujen alalla voidaan luoda toimivat sisämarkkinat, eri toimijoiden on toteutettava useita erilaisia toimia yhteisön ja kansallisella tasolla. Tämä on linjassa sen käsityksen kanssa, että jäsenvaltiot ovat ratkaisevassa asemassa ja että niiden on kannettava täysi vastuu sisämarkkinoista[14].

5. POSTIDIREKTIIVIN MARKKINAVAIKUTUKSET

Viitekausi osoittaa selkeästi postidirektiivin myönteiset tulokset. Postidirektiivin täytäntöönpanolla ja soveltamisella on ollut suuria vaikutuksia sääntelyyn ja markkinoihin. Viitekaudella säädettiin varattujen palvelujen rajoittamisesta 50 grammaan (kirjeiden osalta) 1. tammikuuta 2006 mennessä, mikä on johtanut siihen, että postilähetysten määrästä 7 prosenttia lisää on avattu kilpailulle. Suunniteltu markkinoiden asteittainen täysimääräinen avaaminen kilpailulle ja näkymät, jotka perustuvat täysimääräisen avaamiseen vuoteen 2009 mennessä, ovat käynnistäneet dynaamisen uudistusprosessin, lisänneet tehokkuutta ja saaneet aikaan paljon aikaisempaa asiakaslähtöisempien markkinoiden kehittymisen.

Markkinoiden avaaminen on ainoastaan yksi postidirektiivin myönteisistä tuloksista. Viitekaudella on voitu todeta myös korkealaatuisen yleispalvelun saatavuus kaikkialla yhteisössä. Postidirektiivin vaatimukset, jotka ovat vähimmäisvaatimuksia, ovat olleet tärkeä viitekohta kaikille asianomaisille osapuolille.

Yleensä ottaen on näyttöä siitä, että yksi postiuudistuksen myönteisistä vaikutuksista on palvelujen asiakaslähtöisyyden lisääntyminen. Kuluttajatyytyväisyys on postipalvelujen alalla suurempaa kuin muilla yleishyödyllisten palvelujen aloilla[15].

Postialaa, joka vastaa sosioekonomisesti hyvin tärkeästä viestintäinfrastruktuurista, on kehitettävä myös niiden suurten muutosten mukaisesti, joita tapahtuu viestintä-, mainonta- ja liikenne/logistiikkamarkkinoilla, jotta se ei jää kehityksestä jälkeen. Postialan pysyminen kehityksen mukana on tähän saakka voitu varmistaa postidirektiivillä, mutta laajempien viestintämarkkinoiden muutosvauhtia on seurattava.

Postidirektiivi on ollut yksi niistä monista tekijöistä, jotka ovat edistäneet postiuudistusta Euroopassa. Tähänastisten myönteisten tulosten – jotka kuvataan yksityiskohtaisesti tähän

---

13 Tavoitteiden saavuttaminen, Wim Kokin johtaman korkean tason työryhmän raportti, 2004, s. 23.

14 Komission jäsenen Charlie McCreevyn puhe Euroopan parlamentin oikeudellisten asioiden valiokunnassa 2. helmikuuta 2005; komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Sisämarkkinastrategian (2003–2006) täytäntöönpanoa koskeva toinen kertomus, KOM(2005) 238 lopullinen.

15 Yleishyödyllisistä palveluista tehty erityinen Eurobarometri-tutkimus, 2006.

asiakirjaan liitetyssä komission valmisteluasiakirjassa – perusteella on toteutettava lisätoimia tässä ratkaisevan tärkeässä kehityksen vaiheessa.

6. PÄÄTELMÄ

Postidirektiivi aikataulussaan

Kaikki postidirektiivin osatavoitteet on saavutettu. Monopoleja on vähennetty vähitellen joko panemalla täytäntöön postidirektiiviin sisältyvä markkinoiden asteittaisen avaamisen aikataulu (esimerkiksi varattujen palvelujen rajoittaminen 50 grammaan 1. tammikuuta 2006) tai avaamalla kilpailulle muita tärkeitä postialan segmenttejä (kuten suoramainonta) tai koko postimarkkinat (kuten Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Ruotsissa ja Suomessa). Kilpailu on kasvanut. Kaikkein edistyneimmissä jäsenvaltioissa vakiintuneiden toimijoiden markkinaosuudet ovat vähentyneet noin 90 prosenttiin ja kilpailun koetaan yleisesti kasvaneen vuosina 2000–2005[16]. Kilpailu ei kuitenkaan ole kasvanut toivotulla tavalla. Yleispalvelun tarjoajat ovat uudistaneet rakenteitaan ja onnistuneet mukautumaan sääntelyn ja markkinoiden kehitykseen. Tätä tukee tulojen ja kannattavuuden kasvu, jota voidaan yleisesti pitää myönteisenä kehityksenä[17]. Lisäksi – kuten edellä on jo kuvattu – palvelujen laatu on parantunut, kuluttajat ovat aiempaa tyytyväisempiä ja yleispalvelu on voitu säilyttää.

Tähänastisen kehityksen perusteella ei ole syytä lykätä postidirektiivissä säädettyä määräaikaa, joka on vuosi 2009. Päinvastoin tämän kertomuksen viitekaudella tapahtuneet tärkeät lainsäädäntömuutokset ovat vahva kannustin niille jäsenvaltioille, jotka eivät vielä ole täysin avanneet postimarkkinoitaan kilpailulle. Lisäksi markkinaolosuhteet ovat suotuisat, ja niiden tuomia mahdollisuuksia olisi hyödynnettävä.

Painopiste: korkeatasoinen yleispalvelu ja kuluttajien tarpeet

Voimassaoleva postidirektiivi perustuu vähimmäistason yhdenmukaistamisen periaatteeseen. Postidirektiivi on jo tarjonnut jäsenvaltioille useita mahdollisuuksia mukauttaa yleispalvelua kansallisiin erityistarpeisiin. Viitekaudella on havaittu joitakin esimerkkejä – kaupallisesti kiinnostavista – yrityssuuntautuneista tuotteista, joita ei enää tarvitse lukea yleispalveluun kuuluviksi, koska niiden tarjonta kokonaisuudessaan voidaan varmistaa markkinavoimin.

Toisaalta tarve taata kuluttajien ja pienten yritysten oikeus yleispalveluun on yleisesti tunnustettu asia. Markkinoiden täysimääräisen avaamisen jälkeen yksittäisten kuluttajien (myös pk-yritysten) ja kansalaisten saatavilla on oltava vähintään yhtä korkeatasoiset palvelut kuin aiemminkin. Kuluttajien nykyisten ja tulevien tarpeiden täyttämisen on oltava ohjenuorana kaikissa toimissa. Tämä merkitsee myös kuluttajien oikeuksien vahvistamista valitusten käsittelemisen suhteen, esimerkiksi ulottamalla muutoksenhakumenettely koskemaan kaikkia toimijoita. Lisäksi parhaita toimintatapoja voitaisiin parantaa lujittamalla kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyötä esimerkiksi siten, että laadittaisiin vertailuanalyysejä ja vaihdettaisiin tietoja kuluttajien esittämistä valituksista (eli hyödynnettäisiin niiden jäsenvaltioiden käytänteitä, joilla on vahvempaa kokemusta valitusten käsittelystä) tai valtuutusmenettelyjen ja kirjanpidon yhteydessä.

---

16 Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirjan kohdat 4.1. ja 4.6.

17 Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirjan kohdat 4.4. ja 4.6.